ויש לו בנים לא ישא אילונית שהיא זונה האמורה בתורה דאזונה כהנים הוא דמפקדי וישראל לא מפקדי, משום הכי קתני "כהן" אמר רב הונא מאי טעמא דר' יהודה דכתיב °אכלו ולא ישבעו הזנו ולא יפרוצו" כל ביאה שאין בה (א) פירצה אינה אלא בעילת זנות: תניא רבי אליעזר אומר כהן לא ישא את הקטנה °אמר ליה רב חסדא לרבה פוק עיין בה דלאורתא בעי לה רב הונא מינך, נפק עיין בה רבי אליעזר סבר לה כרבי מאיר וסבר לה כרבי יהודה: סבר לה כרבי מאיר *דחייש למיעוטא נסבר לה כרבי יהודה דאמר אילונית זונה הויא, וכרבי מאיר מי סבר לה והתניא *קטן וקטנה לא חולצין ולא מיבמין דברי רבי מאיר אמרו לו לרבי מאיר יפה אמרת שאין חולצין °איש כתיב בפרשה *ומקשינן אשה לאיש אלא מאי טעמא אין מיבמין? [א"ל] קטן שמא ימצא סריס קטנה שמא תמצא *אילונית ונמצאו פוגעין בערוה ותניא קטנה מתייבמת ואינה חולצת דברי רבי אליעזר וכרבי יהודה מי סבר לה והתניא זונה זונה כשמה דברי רבי אליעזר, °רבי עקיבא אומר זונה זו מופקרת, רבי מתיא בן חרש אומר אפי' *הלך בעלה להשקותה ובא עליה בדרך עשאה זונה, רבי יהודה אומר זונה זו אילונית, וחכמים אומרים אין זונה אלא גיורת ומשוחררת ושנבעלה בעילת זנות *ר' אליעזר אומר *פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה: אלא אמר רב אדא בר אהבה הכא בכ"ג עסקינן לאימת קני לה, לכי גדלה, בעולה היא, אמר רבא "מכלי לב' אי דקדשה אבוה מהיא שעתא הוא דקני לה ואי דקדשה נפשה הא רבי אליעזר היא ולא רבנן? אלא אמר רבא לעולם בכהן הדיוט וחיישינן שמא תתפתה עליו, א"ה ישראל נמי? *פתויי קטנה אונס הוא ואונס בישראל מישרא שרי רב פפא אמר בכ"ג והאי תנא הוא דתניא °בתולה יכול בוגרת ת"ל "אשה" אי אשה יכול קטנה ת"ל "בתולה" הא כיצד יצתה מכלל קטנות ולכלל בגרות לא באתה רב נחמן בר יצחק אמר האי תנא הוא דתניא °בתולה אין בתולה אלא נערה וכן הוא אומר °והנערה טובת מראה מאד בתולה ר' אליעזר אומר פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה *אמר רב עמרם אין הלכה כרבי אלעזר:

מתני' "לא יבטל אדם מפריה ורביה אלא א"כ יש לו בנים ב"ש אומרים שני זכרים וב"ה אומרים "זכר ונקבה שנאמר °זכר ונקבה בראם: **גמ'** הא יש לו בנים מפריה ורביה בטיל, מאשה לא בטיל, מסייעא ליה לרב נחמן אמר שמואל דאמר "אע"פ שיש לו לאדם כמה בנים אסור לעמוד בלא אשה שנאמר °לא טוב היות האדם לבדו ואיכא דאמרי הא יש לו בנים בטיל מפריה ורביה ובטיל נמי מאשה, נימא תיהוי תיובתא דרב נחמן אמר שמואל? לא, "אין לו בנים נושא אשה בת בנים יש לו בנים נושא אשה דלאו בת בנים, "נפקא מינה למכור ספר תורה בשביל בנים: בית שמאי אומרים שני זכרים: מאי טעמייהו דבית שמאי? ילפינן ממשה דכתיב °בני משה גרשום ואליעזר ובית הלל ילפינן מבריותו של עולם: ובית שמאי לילפי מבריותו של עולם? *אין דנין אפשר משאי

תורה אור: הושע ד | בראשית ה | שם ב | ד"ה א כג

רש"י

גמ' פוק עיין בה · אמאי לא ישא את הקטנה: **רבי מאיר חייש למיעוטא** · כדתניא לקמן קטן שמא ימצא כו' ה"נ חייש רבי אליעזר דשמא תמצא קטנה זו אילונית: **קטן וקטנה** · או קטן או קטנה: **איש כתיב** · בפרשת חליצה ואם לא יחפוץ האיש לקחת את יבמתו: **פוגעים בערוה** · כיון דלאו בני הקמת שם נינהו פגע באשת אח שלא במקום מצוה דרחמנא פטריה דכתיב אשר לא (דברים כה) פרט לאילונית: **ואינה חולצת** · דאינה נפטרת לשוק בחליצתה דאין מעשה דקטנה כלום אבל מתייבמת ותגדל אצלו ותתקיים מצות יבום: **כשמה** · לשון טועה שטועה מתחת בעלה לאחרים דלרבי אליעזר אין זונה אלא אשת איש: **מופקרת** · ואפי' פנויה מאחר שהפקירה עצמה לכל קרויה זונה אבל משום בעילה אחת לא הויא זונה הפנויה: **הלך בעלה** · לב"ד הגדול והוליכה להשקותה מי המרים שקינא לה ונסתרה ואסורה לו עד שתשתה עשאה זונה הואיל ונבעלה לפסול לה, ואם מת, אסורה לכהן: **אלא גיורת** · דנבעלה בנכריותה לעובדי כוכבים וכן משוחררת דעובד כוכבים ועבד הואיל ולאו בני קדושין נינהו פסלי: **ושנבעלה** · לפסול לה כגון א' מכל העריות וכגון בת ישראל לנתין וממזר: **לכי גדלה** · דקידושי קטנה לאו כלום הן והויא ליה כאונסת עצמו ומפותת עצמו: **מכלי לב** · כמו מכלי לב: [**אי דקדשה אבוה כו'**] · האב זכאי לקדש בתו קטנה בפ"ק דקידושין (דף ג:) את בתי נתתי לאיש הזה: **הא רבי אליעזר היא ולא רבנן** · בתמיה דקתני לעיל "רבי אליעזר אומר כהן לא ישא את הקטנה" ומשמע דפליגי רבנן עליה וכה"ג מי פליגי רבנן (ב): **תפתה** · ותזנה עליו לפי שאין בה דעת (ג) כלום: **רב פפא אמר בכהן גדול והאי תנא הוא** · דאסר קטנה מגזירת הכתוב: **בתולה** · מעמיו יקח אשה: [**מאשה לא בטיל**] · מדקתני "לא יבטל אדם מפריה ורביה אלא א"כ יש לו בנים" ולא קתני "לא יבטל אדם מאשה אלא אם כן יש לו בנים" שמע מינה הא יש לו בנים, מאשה לא בטיל דצריך לישא אשה אבל אין צריך לחזור אחר ראויה לבנים: **למכור ס"ת** · כדי לישא בת בנים ואם יש לו בנים לא ימכור אלא ישא עקרה או זקנה: **ב"ש אומרים שני זכרים** · אבל לא זכר ונקבה: **ילפינן ממשה** · שכיון שהיו לו שני בנים פירש מן האשה: **מבריותו של עולם** · אדם וחוה: משאי

תוספות

כל ביאה שאין בה פירצה · קטנה אתיא לכלל פירצה לכשתתגדל ולא ממעט אלא היכא דלא אתיא לעולם לכלל פירצה: **אין** בתולה אלא נערה · קשה דלהאי תנא אמאי איצטריך בסוף מקום לכתוב נערה בתולה: **וכן** הוא אומר והנערה טובת מראה מאד · תימה דהכא משמע דרבקה נערה היתה ובסדר עולם (פ"א) תניא בהדיא שהיתה בת שלש כשנשאה יצחק ואי אפשר להגיה דהא תניא התם יצחק אבינו כשנעקד על גבי המזבח היה בן שבעה ושלשים שנה ובו בפרק נולדה רבקה וכתיב ויהי יצחק בן ארבעים שנה וגו' נמצאת שהיתה בת ג' וה"ר שמואל חסיד משפיר"א הוכיח שהיתה בת י"ד מדתניא בספרי ו' זוגות שנותיהן שוות וקחשיב קהת ורבקה וקהת חיה קל"ג כדכתיב בקרא ואם היתה בת י"ד כשנשאה אז החשבון מכוון דכשנולד יעקב היתה בת ל"ד א) ויעקב היה בן נ"ט כשמתה רבקה הרי קל"ג שהרי כשנתברך היה בן ס"ג שאז מת ישמעאל וכל שנותיו של ישמעאל קל"ז כדכתיב וישמעאל (גדול מיצחק י"ד שנה ויצחק בן ס' שנה בלדת אותם א"כ ישמעאל) בן ע"ד ונשאר מלידת יעקב עד סוף שני ישמעאל ס"ג וי"ד נטמן בבית עבר כדאמרינן במגילה (דף יז.) ועשרים שנה בבית לבן ושתי שנים בדרך ואז מתה רבקה כדדרשינן (מדרש רבה קהלת פ"ב) אלון בכות שתי בכיות של רבקה ומניקתה הרי נ"ט וצריך לומר דמדרשות חלוקים זה על זה: **פנוי** הבא על הפנויה כו' · לאו דוקא נקט פנוי דכ"ש נשוי שמזנה על אשתו דתשובה זונה: **לא** יבטל אדם מפריה ורביה · אע"ג דמרישא שמעינן לה דקתני "כהן הדיוט לא ישא אילונית" ולאו דוקא כהן כדאמרינן לעיל מ"מ איצטריך הכא להך דיוקי דגמרא או משום פלוגתא דבית שמאי ובית הלל הדר תני לה: **מאשה** לא בטיל · פירש בקונטרס מדלא קתני לא יבטל מאשה: **א"ד** מאשה בטיל · להאי לישנא דייק מדלא קתני לא ישא אדם אשה שאינה בת בנים אלא אם כן יש לו בנים: **נפקא** מינה למכור ספר תורה בשביל בנים · כלומר להאי מילתא נמי נפקא מינה ול"נ למאי נפקא מינה דהא טובא נפקא מינה כדקאמר בהדיא אין לו בנים נושא אשה בת בנים יש לו בנים נושא אשה דלאו בת בנים ועוד אר"י דמאי למימר דאפילו יש לו בנים לעולם מצוה לישא בת בנים אלא מודו היכא דצריך למכור ספר תורה בשביל בת בנים כיון דיש לו בנים לא ימכור אחר שמואל. שאינה בת בנים ולא יצטרך למכור: מדעתיה

עין משפט נר מצוה

פד א מיי' פי"ח מהלכות יבום הלכה טו יח סמג עשין נא טוש"ע אה"ע סי' קעז סעי' ג ד:

פה ב ג מיי' פי"ז מהל' איסורי ביאה הלכ' יג:

פו ד מיי' פט"ו מהל' אישות הלכה א סמג עשין מט טוש"ע אה"ע סימן א סעיף א:

פז ה מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ה:

פח ו ז ח מיי' שם הלכ' טו ופכ"א מהל' איסורי ביאה הלכה כו טוש"ע שם סעי' ח: נושא מבנה

תוספות ישנים

פנוי הבא על הפנויה [illegible]

תוס' חד מקמאי

והא דתנן וב"ה אומרים זכר ונקבה · וב"ש בשני זכרים מקיים מצות פריה ורביה דזכרים עדיפי מנקבות מדאמר לקמן בני בנים הרי הם כבנים סבר אביי ... ברא לברא וברתא לברתא אבל ברתא לברא לא ואלמא זכרים עדיפי מנקבות.

הגהות הב"ח

(א) גמ' כל ביאה שאין בה פירצה אינה: (ב) רש"י ד"ה הא רבי אליעזר וכו' רבנן עליה הס"ד: (ג) ד"ה תתפתה וכו' דעת כלום:

גליון הש"ס

[illegible]

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' כל ביאה שאין בה פירצה [illegible]

מסורת הש"ס

[לקמן קיט. וש"נ]

לקמן קיז: קיט. בכורות יט: נדה לב.

[לקמן קכ: קיט.]

[עי' תוס' נדה לג. ד"ה שמא ותוס' לעיל ב: ד"ה או ותוס' גיטין מו: ד"ה כמולה]

לקמן סב.

[לעיל נט: וש"נ]

[לעיל נג:]

[לעיל ס: ע"ש]

[לעיל מו. וש"נ]